

Kamu idarelerinde muhasebe işlemleri, sadece faturaların ödenip dosyalanması değil; 5018 Sayılı Kanun ve Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği (GYMY) kapsamında devletin mali hafızasının "Tahakkuk Esasına" göre tutulmasıdır. Muhasebe yetkililerinin "sistem zaten otomatik atıyor" yanılgısıyla yevmiye kayıtlarında yaptığı basit bir kod hatası veya dönemsellik ilkesini ihlal etmesi, yıl sonu bilançolarını geçersiz kılar. Sayıştay denetimlerinde bu tutarsızlıklar doğrudan "Mali Tabloların Güvenilir Olmaması" ve "Kamu Zararı" olarak raporlanarak yöneticilere zimmet çıkarılmasına neden olmaktadır.

Kurumunuzun muhasebe kayıtlarında aşağıdaki ölümcül mali tuzaklara düşmediğine emin misiniz?

1. TAHAKKUK ESASI VE DÖNEMSELLİK İLKESİ İHLALİ

- Soru:** Aralık ayında tüketilen elektrik, su veya doğalgaz faturası kuruma Ocak ayında geldiğinde; bu gideri faturanın ödendiği yeni yılın bütçesine mi (giderine) yazıyorsunuz, yoksa tahakkuk esası gereği hizmetin tüketildiği geçmiş yılın maliyetlerine mi yansıtıyorsunuz?
- Gizli Risk:** GYMY'nin en temel kuralı "Tahakkuk Esası" ve "Dönemsellik" ilkesidir. Gelir ve giderler, tahsil edildikleri veya ödendikleri yıla değil, tahakkuk ettikleri (hizmetin gerçekleştiği) yıla kaydedilmelidir. Geçmiş yılın faturasını, "ödenek yoktu" bahanesiyle cari yılın 630 (Giderler) hesabına yazmak açık bir mevzuat ihlalidir. Sayıştay denetçileri bu durumu tespit ettiğinde, kurumun faaliyet sonuçları tablosunun gerçeği yansıtmadığını raporlar ve bütçe disiplini bozan Harcama Yetkilisi ile Muhasebe Yetkilisi hakkında idari soruşturma başlatılır. Bu dönemsellik geçişleri hukuka uygun nasıl yapılmalıdır?

2. NAZIM HESAPLARIN KULLANILMAMASI VE TEMİNAT RİSKİ

- Soru:** Müteahhitlerden aldığınız teminat mektuplarını, sözleşme taahhüt tutarlarını veya kuruma ait kiralık yerlerin sözleşme bedellerini "9 Nolu Nazım Hesaplar" sınıfında anlık olarak izliyor musunuz? Yoksa bu belgeleri sadece çelik kasada veya fiziki dosyalarda mı saklıyorsunuz?
- Gizli Risk:** Nazım hesaplar, kurumun gelecekteki hak ve yükümlülüklerini gösteren en kritik hesaplardır. Teminat mektupları muhasebe sistemine (900'lü hesaplara) kaydedilmezse, mektubun vadesinin dolduğu veya sahte olduğu sistemden takip edilemez. Süresi dolan bir teminat mektubu yüzünden idare zarara uğradığında, o mektubu kayda almayan ve takibini yapmayan Muhasebe Yetkilisi, yanan teminat tutarı kadar "Kamu Zararı" ile şahsen (maaş hacziyle) sorumlu tutulur.

3. AMORTİSMAN VE DEĞERLEME (ENVANTER) HATALARI

- Soru:** Yıl sonu kapanış işlemlerini yaparken; kurumun 25 (Maddi Duran Varlıklar) hesap grubunda yer alan demirbaş, tesis ve binaları için amortisman (yıpranma payı) ayırıyor ve Taşınır Kayıt ve Yönetim Sistemi (TKYS) ile muhasebe kayıtlarının (mizanın) kuruşu kuruşuna tutmasını sağlıyor musunuz?
- Gizli Risk:** Kurumun envanterindeki (depodaki) mallar ile muhasebe kayıtlarındaki rakamların birbirini tutmaması, Sayıştay'ın en sık yazdığı bulgudur. Amortisman ayrılmaması veya varlıkların yeniden değerlemeye tabi tutulmaması, kurumun bilançosunu "şişirilmiş" ve "hayali" hale getirir. Varlıkların değerini bilerek veya bilmeyerek yanlış gösteren mali hizmetler yöneticileri, kamuoyunu ve devleti yanıltmaktan dolayı ağır disiplin cezalarıyla karşılaşır.

ŞAHSİ İFLASTAN VE ZİMMETTEN KORUNMAK İÇİN BİLGİ YATIRIMI

Eğer yukarıdaki soruların çözüm yollarını ve yasal muhasebe kodlarını tereddütsüz bir şekilde bilmiyorsanız, şahsi malvarlığınız her yevmiye kaydında devasa bir risk altındadır. Bu krizleri Sayıştay sorgularına cevap yazarken değil, uzmanlardan öğrenmek zorundasınız.

Kurumunuzun Muhasebe Yetkililerinin ve Mali Hizmetler kadrolarının bu keskin prosedürlere kusursuz uyum sağlaması ve şahsi risklerini sıfırlaması için gereken tüm yasal stratejiler, Vizyonder ****Genel Yönetim Hesap Planında Tüm Hesapların Çalışması Eğitimi****nde emsal Sayıştay kararları ile uygulamalı olarak öğretilmektedir. Hukuki/mali risklerinizi bitirmek ve kurumunuza özel eğitim planlaması yapmak için Vizyonder mevzuat uzmanlarına hemen ulaşın.

VIZYONDER EĞİTİM DANIŞMANLIK VE TEKNOLOJİ A.Ş.

İSTANBUL	: Meşrutiyet Mahallesi, Kodaman Sokak, Bahar Apartmanı No:6 Daire:7 Nişantaşı - Şişli / İSTANBUL
ANTALYA	: Etiler Mah. Evliya Çelebi Cad. No:23 /106 Muratpaşa / Antalya
MERSİS NO	: 0925131571200001
İLETİŞİM	: 0.212 232 2016
GSM	: 0.545 335 2016
Eposta	: bilgi@vizyonder.org.tr
TİCARET SİCİL NO	: 142629
KURUMLAR V.D.:	: 9251315712
Faks:	: 0.850 811 2016
	: 0.545 332 2016